

Сабақтың тақырыбы:

"Тәуелсіз елдің білімді ұрпақтарымыз"

Мақсаты:

Қазіргі білім негізіндегі Қазақстан тарихының өркениет құндылықтарымен байланысын анықтай отырып, сөйлеу шешендігін шыңдап, қабілеттерін арттыру.
Өз Отанын, елін сүюге тәрбиелеу.

Бөлімдері:

I бөлім: «Бәйге»

II бөлім: «Тіл өнер»

III бөлім: «Ғажайып әлем»

IV бөлім. «Жеті жұмбақ»

V бөлім. «Ділмар»

VI бөлім: « Жорға»

Байзе

1.«Антропология» ғылымы нені зерттейді?

жерленген адам сүйектерін зерттеу арқылы этностар мен нәсілдар арасындағы ерекшеліктер мен ұқсастықтарды , дене бітімін зерттейді

2.Ұлы жібек жолы қай елден бастау алып, қай елмен аяқталды?

Қытайдан басталып,Римнен аяқталды

3. Қазақстан Республикасы тәуелсіздігін қашан алды?

1991 ж 16 желтоқсан

4. ҚР-ның БҰҰ-ның мүшелігіне қабылданған жылы.

1992ж 2 наурыз

5. ҚР-ның тұңғыш Конституциясы қай жылы қабылданды?

1993ж 28 қаңтар

1. Түріктер отбасына шапағатын тигізеді деп кімге табынған?

Ұмай анаға

2. Қарахан мемлекетінің негізін қалаған кім?

Сатұқ Боғра- хан

3. Махмуд Қашғаридің еңбегі қалай аталады?

Диуани луғат ат- түрік

4.1994 ж 1 маусымынан 4 қарашасына дейін «Союз ТМ» ғарыш кемесімен ғарышта болған, қазақ ғарышкері ?

Талғат Мұсабаев

5.Алматыда ҚР тәуелсіздік монументі қай жылы ашылды?

1996ж

1. ҚР-ның мемлекеттік елтаңбасының авторлары:
Шота- Аман Уәлиханов, Жандарбек Мәлібеков

2. «Геральдика» ғылымы нені зерттейді?
Елтаңбаны зерттейтін ғылым саласы

3. 1991ж 1 желтоқсанда қандай оқиға болды?
Президент сайлауы

4. Аристотельден кейінгі екінші ұстаз.
Әбу Наср әл- Фараби

5. Бізге белгілі тарихтағы ең көне жазу үлгісі.
Шумер сына жазуы

1.ҚР-ның қарулы күштері қай ж құрылды?

1992ж 7 мамыр

2. ҚР-ның жаңа конституциясы қашан қабылданды?

1995ж 30 тамызда

3. Талғат Мұсабаев пен Тоқтар Әубәкіровке « Халық қаһарманы» ордендері қай ж берілді?

1995ж

4. Орта ғасырдағы Қазақстанда ең алғаш ислам дінін қабылдаған қай мемлекет?

Қарахан мемлекеті 960ж.

5. Ономастика ғылымы нені зерттейді?

Жер, кісі есімдері, ру атаулары

1. Қай ж Н.Ә.Назарбаев Ақмола қаласын Астана деп атауға жарлық шығарды?

1998ж 6мамыр

2. ҚР-ның Гимнің авторлары кім?

Сөзін жазғандар: Ж.Нәжімеденов пен Н.Ә.Назарбаев.

Әнін жазған: Ш. Қалдаяқов

3. Қазақтың тұңғыш ғарышкері Т.О.Әубәкіровтің ғарышқа ұшқан тарихи күні?

1991ж 2 қазан

4. Семей ядролық полигоны қай жылы жабылды?

1991ж

5. «Тарих» сөзі қандай мағына білдіреді?

Зерттеу, оқиғалар жайлы әңгіме

1.ҚР-ның Туы, Елтаңбасы,Гимні қай ж қабылданды?

1992ж 4 маусымда

2. ҚР-ның өз ұлттық валютасы – теңге қай ж айналымға енгізілді?

1993ж 15 қарашада

3. Желтоқсан оқиғасы қай ж болды?

1986ж

4. ҚР-ның мемлекеттік туының авторы кім?

Ш. Ниязбеков

5. « Нумизматика» ғылым саласы нені зерттейді?

тиындар,құйма ақша, айналымын

1. Монғол хандығымен жақсы қарым- қатынаста болған тайпа?

Керей

2. «Найман» сөзі қандай мағына білдіреді?

Сегіз

3. Көне түрік жазуы?

Руна

4. Шығыстағы тарихтың атасы кім?

Сыма-Цянь

5. «Археология» ғылымы нені зерттейді?

Адамзаттың өткен тарихын заттай деректер арқылы
зерттейтін ғылым

1. «Пиктография» дегеніміз не?

Тасқа, қышқа жазылған сурет жазулар

2. Тарихтың атасы деп кімді атаймыз?

Геродот

3. «Этнография» ғылымы нені зерттейді?

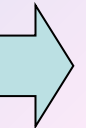
Халықтардың шығу тегін, рулық- тайпалық және әлеуметтік құрамын, тұрмыс тіршілігін, салт- снасын, әдет- ғұрып ерекшелігін зерттейді

4. Түрік қағанаты қай жылы құрылды?

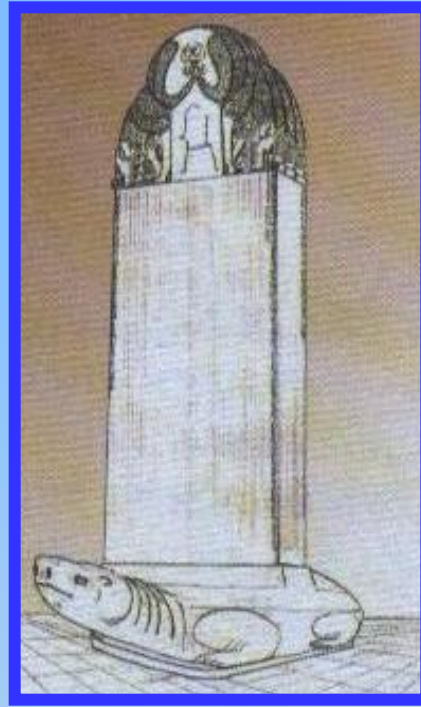
552 ж

5. Ахмет Иүгнекидің еңбегі қалай аталады?

Ақиқат сыйы

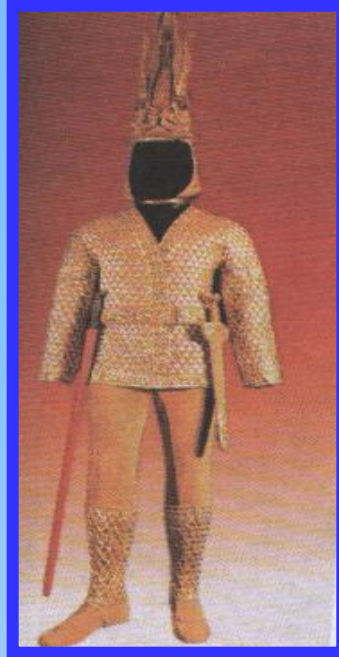

Бұл қандай ескерткіш ?

VIII ғ. Көне түрік жазуы Түрік көсемдеріне
Білге қаған, Күлтегін, Тоныкөкке арналып салынған

Алтын адам суреті қай жылы,
қай жерден табылды?

1969 ж Жетісу жерінде,
Есік қорғанынан Кемал Ақышев Тапты

Сармат Қай тайпаның көсемі? Қай жерден табылды?

Атырау облысының Жылыой ауданы
Аралтөбе қорымынан табылды

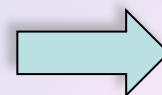
Тіл өнері

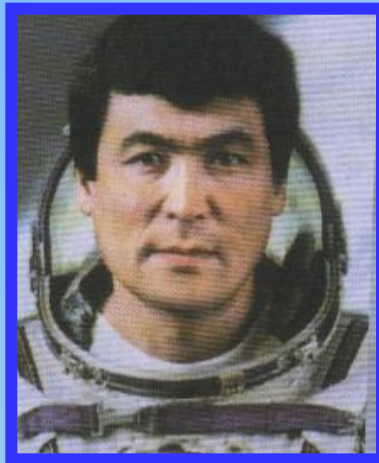
1. Туған жердей ... болмас,
Туған елдей ел болмас **жер,земля,land**
2. Еріншек .... істейді. **екі, два,two**
3. ... пейілді болса, шәкірті зейінді келеді. **мұғалім,учитель,tlacher**
4. Білім теңіз, мектеп- ... **кеме,корабль,ship**
- 5.Отансыз...-ормансыз бұлбұл **адам,человек,human**
- 6.Көсем ел бастар,шешен ...бастар **сөз,слово,word**
- 7.Ұяда не ...ұшқанда соны ілерсің **көрсе,видеть,watch**
8. Өнер алды - ...тіл. **қызыл, красный, red**
9. ... отбасынан басталады. **Отан, Родина mother**
10. Туған жердің ... ыстық,
... де ыстық. **Күні, день, day . Түн, ноч, night**

Ғажсапын әлем

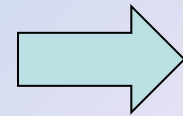
Тарихи тұлға	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>
Тарихи қала	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>
Тарихи термин	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>
Тарихи оқиға	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>
Тарихи кесене	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>
Тарихи жәдігер	<u>10</u>	<u>20</u>	<u>30</u>

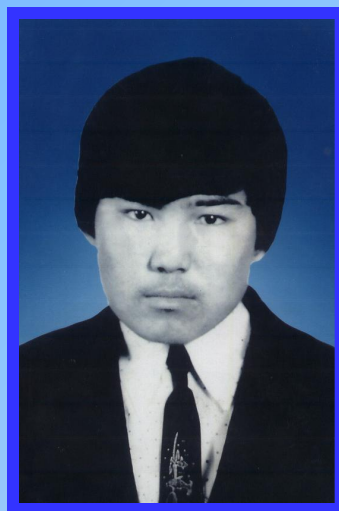
ҚР-ның « Халық қаһарманы» және «ғасыр
адамы» жоғары атағын алған кім?

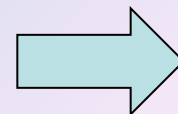
Т. Әубәкіров

Желтоқсан оқиғасының құрбаны Қайрат
Рысқұлбеков қай жылы, қай жерде дүниеге келген ?

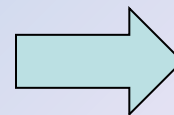
1966 ж 13 наурыз, Жамбыл обл.
Мойынқұм ауданы ,Бірлік ауылында

Ұлы Отан соғысына қатысқан қазақ халқының қаһарманы, әрі батыр, ақын, жазушы кім?

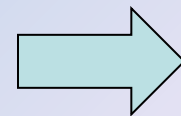
Б.Момышұлы

Монғол ханы Шыңғыс ханға 6 ай бойы
берілмеген қаһарман қала?

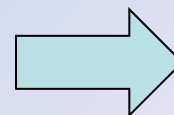

Отырар

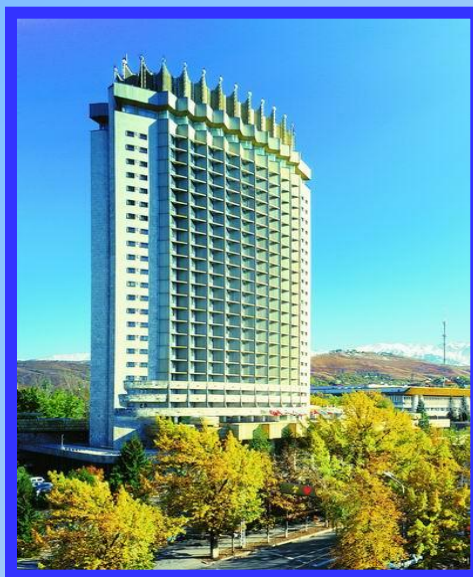
Ортағасырда дамыған қай қаланы мақтанышпен
«Көпестер қаласы» деп атаған?

Тараз

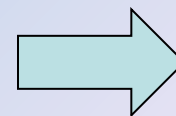

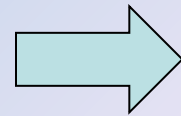
Ол IX-XII ғасырда көне түркі қағанаттары заманында сауда саттығы, өнеркәсібі өркендеген қала болған. 1854ж Ресей әскери бекінісі ретінде қайта құрылып , 1921 ж дейін Верный деп аталып келген?

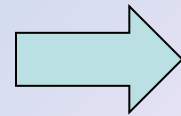
Алматы

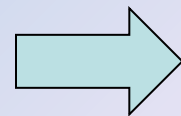
Теле

Балбал

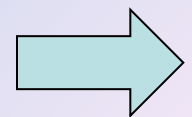

Раббад

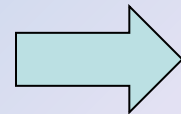
Мәскеу түбіндегі шайқасқа қатысып,
қаһармандық ерліктің үлгісін көрсеткен
Қазақстандық дивизия.

316 атқыштар дивизиясы

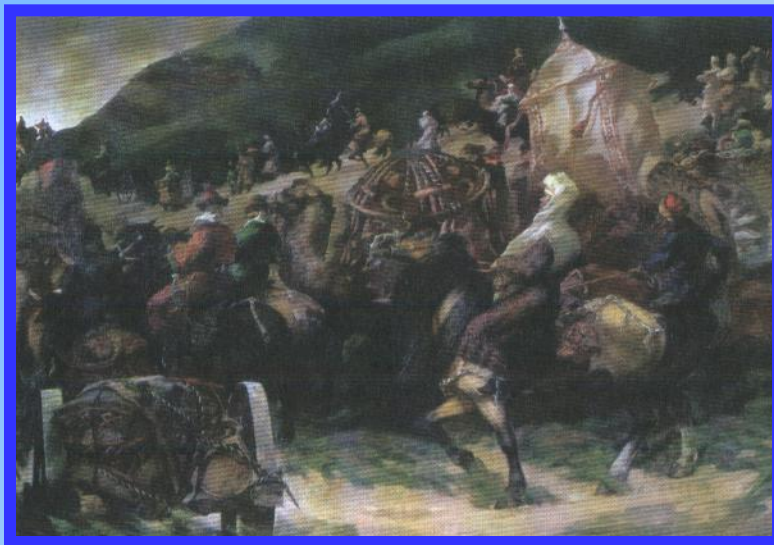

Ұлы Отан соғысы кезінде күріш өсіруден
рекорд жасаған кім?

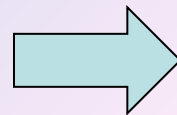
Ыбырай Жақаев

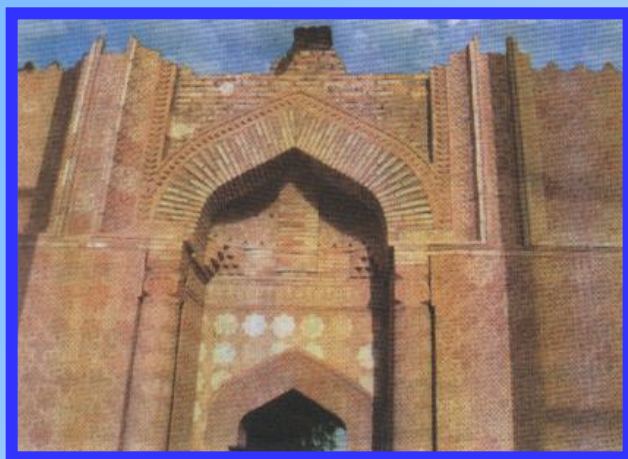
Бұл оқиға 1723-1727 жж болды. Қазақ халқына тигізген зардабы-қайғы қасіреті, айшығы мен қайыршылық халге душар етуі өте ауыр болды. Қазақтар басынан кешірген сол бір орасан ауыр қайғы-қасіреттің символы «Елім ай» атты жыр қалды. Ол қандай оқиға?

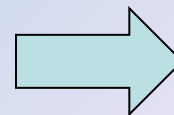
«Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама».

XI-XII ғ саланған ғимарат. Қазіргі Тараз қаласынан
18 шақырым жерде тұр. Бұл қай кесене?

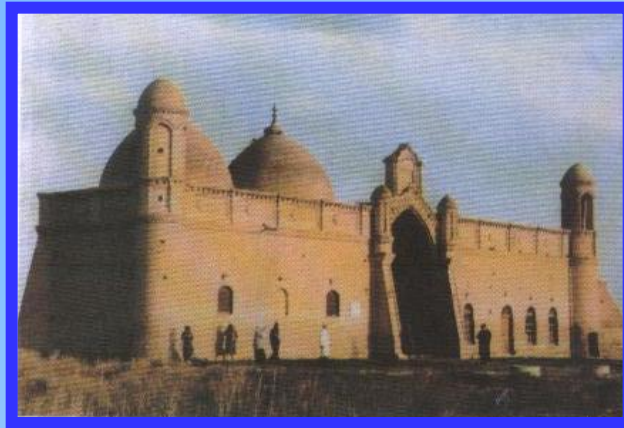

Айша бибі

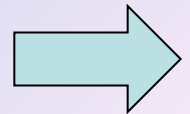

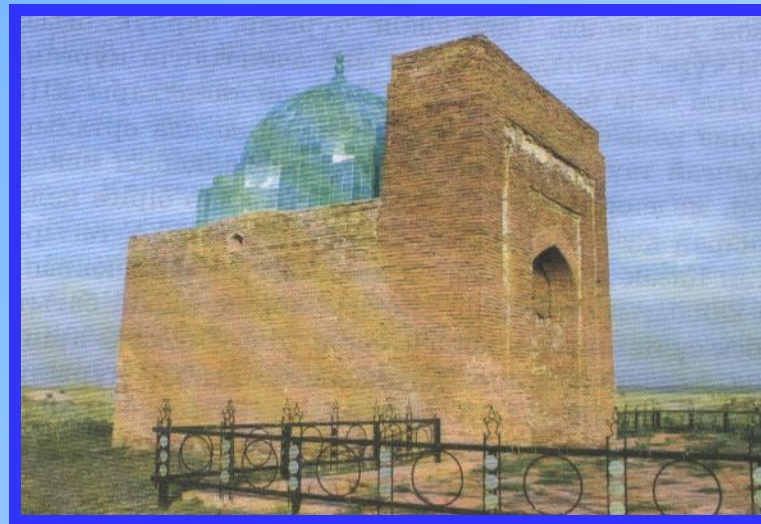
Бұл кесене Отырар жұртының маңында
орналасқан. ІХ-Х ғ тұрғызылған.

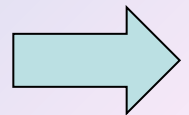
Арыстан баб кесенесі

Жезқазған қаласынан алыс емес, Кеңгір өзенінің бойында орналасқан кімнің күмбезі?

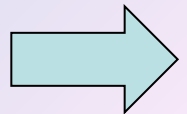
Жошы хан күмбезі

Мынау қандай бұйым?

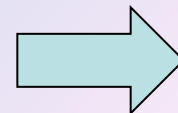
Қорамсақ

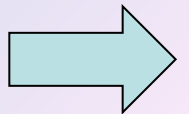
Дулыға

Батырдың бас киімі
және сауыт сайманы

Торсық және қамшы

Жеті жұлбақ

1

2

3

4

5

6

7

1. Мынау қай қаланың орны?

Отырар қаласының жұрты

2. ... «Қимақ елінің құрамында жеті тайпа болды» ,-деп жазған парсы тарихшысы кім?

Гардизи

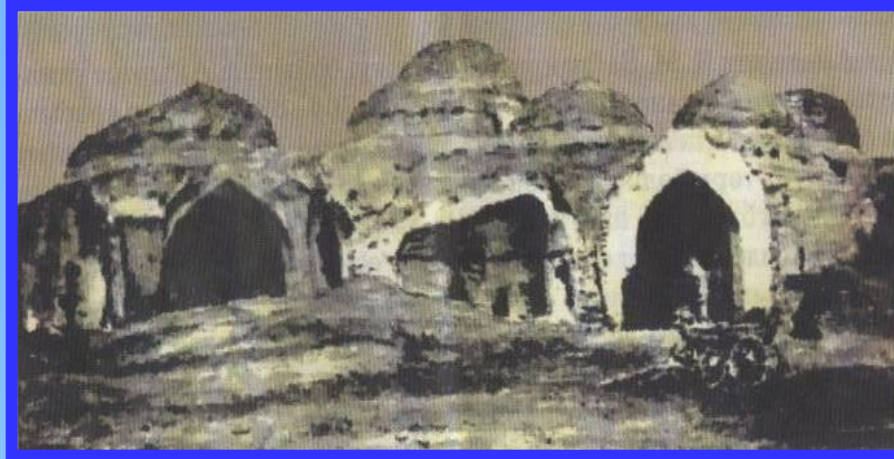

3. Қағанаттың малы аз, көшіп – қонуға мүмкіндіктері жоқтар бір орында отырған. Оларды»Жатақтар» деп атаған түрік ғалымы.

(М. Қашғари)

4. Мына құрылыс қалай аталады?
Ол қандай мақсатпен салынды?

Якка сардобалары, су тапшылығын көрмес үшін құдық үстіне салынған ғимарат

5. Мынау қандай құрылыс?

Дың ескерткіштері

6. Мынау қандай құрылыс?

Тараз қаласындағы моншаның қыш құбыры

7. « Сөз есепсіз- тіліңді тый, тарта ұста,
Тыймаған тіл басыңа сор әр тұста.
Есепті сөз – ер сөзінің асылы,
Мылжың тілді «жау» деп ұғын
тартыста».-деген өлең жолдары кімнің
еңбегінде айтылады?

(Ахмет Иүгнеки)

Ділмар

« Тәуәлсіз ел- мәңгілік ел»

« Туған жерім- тірегім»

« Тіл- ұлт байлығы»

Жоржа